ANINGAASAQARNERMUT
siunnersuisoqatigiit

Grønlands økonomi Efterår 2022

- Konjunkturudsigter
- Økonomisk politik
- Finanspolitisk holdbarhed

Fortsat høj aktivitet og lav ledighed

- Store infrastruktur-investeringer
- Fiskeriet
  - Omstilling af eksport pga. Ukraine-krigen
  - Gunstige priser
- Turisme er tilbage efter coronakrisen
- Stor usikkerhed om den globale økonomiske udvikling

Udvikling i den økonomiske aktivitet (BNP) 2010=100

Rekord lav ledighed

- Mangel på arbejdskraft – en bremse på den økonomiske aktivitet
  - Flaskehalsproblemer
- Stort behov for at tiltrække arbejdskraft
- Fortsat store geografiske forskelle
  - Mest pres på arbejdsmarkedet i Nuuk
  - Høj ledighed Øst- og Sydgrønland

Registrerede arbejdssøgende 2017-2022

Inflation - forbrugerprisindeks

- Globalt stigende inflation
  - Høj efterspørgsel
  - Forsyningskæder
  - Krigen i Ukraine
- Forsinkede effekter pga. prissikringsaftale
  - Energistrukturen adskiller sig fra den europæiske
- Udgifter til boligbenyttelse m.m. (vægt 1/3) er ikke påvirket
- Stigende fødevarepriser påvirker også fiskepriserne i opadgående retning
- Risiko for indenlandsk overophedning
  - Løn-prisspiral

Stigning i forbrugerpriser Grønland, Danmark og Euroland 2015-2022

Landskassen og kommunerne

- Underskud pga. coronakrisen er mindre end tidligere ventet
- Underskud i 2023 og 2024 trods den høje aktivitet
- Finanslovsforslag: Samlet overskud over årene 2023-2026.
- Kommunerne er forskelligt påvirket
  - Underskud i 2022 i Qeqqata, Qeqertalik, Avannaata

Landskassen – DA saldoen

Investeringsplaner og vedligeholdelsesefterslæb

- Planer om investeringer: lufthavne, vandkraft m.m.
- Store vedligeholdelses-efterslæb: boliger, havne, sundhedsområdet, ældreboliger m.m.
- Skønnet samlet omfang 10-14 mia. kr.
- Selvstyret – høj risikoeksponering via Selvstyreejede selskaber, kommunale selskaber samt kommuner:
  - 2021: 3,4 mia. kr.
  - 2025: 6,8 mia. kr.
- Behov for en samlet plan og prioriteringer
  - Rækkefølge
  - Samlet risikoeksponering
- Lånefinansiering af anlægs-investeringer – krav:
  - Direkte og indirekte nettoindtægter skal kunne dække renter og afdrag
- Vedligeholdelsesefterslæb skyldes for lave huslejer, brugerbetaling m.m.
  - Investeringsplaner skal ses i sammenhæng med reformer af bolig- og skattepolitik

Uddannelse og (u)lighed

- Øget uddannelsesniveau:
  - højere beskæftigelse og indkomster
  - lavere ulighed
- I dag: ulige muligheder for børn og unge i forhold til uddannelse på tværs af landet
- Forskelle i andelen af uddannede lærer, bygninger, midler i folkeskolen og m.m.
- Behov for en bred indsats med fokus på kvalifikationer og motivation til arbejdsmarkedsrelevant uddannelse

Karakterfordeling ved folkeskolens afgangsprøver 2019

Holdbarhed

- Demografien skaber et stort holdbarheds-problem

- Kræver en reformpakke
  - En levetidsindeksering af pensionsalder vil ca. løse 1/3 af problemet
  - Lavere realvækst i offentlige udgifter på 0,5 pct fra 2021-2026 vil ca. løse 1/3 af problemet

Udvikling i de offentlige indtægter og udgifter, og den primære saldo frem mod 2050

Svarer til en årligt manglende finansiering på 1 mia. kr.

Reformbehov

- Erhvervsstruktur
  - Fiskeriet
  - Offentlig sektor
- Beskæftigelsesudfordringen
  - Uddannelse
- Sammenhængende bolig- og skattereform
  - Incitamenter til at arbejde
  - Balancen mellem beskatning af arbejde og kapital (boliger)
- Holdbarhedsproblemet – Holdbarheds- og vækstplan II

Udviklingen i beskæftigelse i offentlig forvaltning og øvrige erhverv, 2008-2020